JAARVERSLAG ERFGOEDCOMMISSIE ALPHEN AAN DEN RIJN

2023 & 2024

Inleiding 3
1. De Erfgoedcommissie 4
1.1 Taken van de Erfgoedcommissie 4
1.2 Samenstelling Erfgoedcommissie 5
2. Wat deed de Erfgoedcommissie in 2023? 7
2.1 Vergaderingen 7
2.2 Taken en adviezen Erfgoedcommissie 7
2.3 Adviezen over subsidieaanvragen Erfgoedfonds 2023 9
2.4 Communicatie 10
3. Wat deed de Erfgoedcommissie in 2024? 11
3.1 Vergaderingen 11
3.2 Taken en adviezen Erfgoedcommissie 11
3.3 Adviezen over subsidieaanvragen Erfgoedfonds 2024 12
3.4 Communicatie 13
4. Conclusie en vooruitblik 15

Inleiding

Door de fusie van de gemeenten Alphen aan den Rijn, Boskoop en Rijnwoude ontstond op 1 januari 2014 Gemeente Alphen aan den Rijn in een nieuwe vorm. Omdat het monumentenbeleid van de fusiegemeenten sterk verschilde, was het noodzakelijk om nieuw beleid te ontwikkelen. Daartoe werden in 2015 “beginspraakbijeenkomsten” gehouden met het erfgoedveld. Dit leidde tot een visiedocument vanuit het veld met daarin aanbevelingen voor nieuw beleid. Eén van die aanbevelingen was het instellen van een Erfgoedcommissie.

De Erfgoedcommissie is de afgelopen jaren, in een periode van het ontwikkeling van beleid rondom cultuurhistorie, mee ontwikkeld. Doordat een aantal taken met het inwerkingtreden van de Omgevingswet geen plaats meer hebben in het takenpakket van de Erfgoedcommissie zijn de werkzaamheden afgenomen. Bovendien is het een rommelige periode geweest door structurele onderbezetting van het cluster erfgoed binnen de gemeente tijdens de jaren 2022, 2023 en 2024. Hierdoor is ook het schrijven van de jaarverslagen ernstig vertraagd. Er is daarom gekozen om de jaarverslagen van 2023 en 2024 te combineren in dit document.[1]

Vanwege de veranderende taken heeft de Erfgoedcommissie in kleiner verband vergaderd, en zich meer toegespitst op haar verbindende rol in het erfgoedveld van de gemeente. De adviezen aan de gemeente over aanvragen aan het Erfgoedfonds zijn het grootste deel van de werkzaamheden van de commissie geweest. Er is in de loop van 2024 een sterke groei gezien in het aantal aanvragen voor het Erfgoedfonds.

Leeswijzer

- In *hoofdstuk 1* van dit jaarverslag wordt ingegaan op de veranderende taken van de Erfgoedcommissie en de samenstelling van de commissie.
- In *hoofdstuk 2* wordt ingegaan op de adviezen en activiteiten van de Erfgoedcommissie in 2023.
- In *hoofdstuk 3* wordt ingegaan op de adviezen en activiteiten van de Erfgoedcommissie in 2024.
- In *hoofdstuk 4* volgen de conclusies en een korte vooruitblik.

[1] De Erfgoedcommissie heeft in oktober 2025 haar ontslag ingediend toen het schrijven van dit gecombineerde jaarverslag in een vergevorderd stadium was. In het jaarverslag van 2025 zal hier verder op worden ingegaan.

1. De Erfgoedcommissie

1.1 Taken van de Erfgoedcommissie

De Erfgoedcommissie is opgericht op basis van de Erfgoedverordening Alphen aan den Rijn 2015 en de Verordening Erfgoedcommissie Alphen aan den Rijn 2015. In 2018 zijn beide verordeningen geactualiseerd. Daarnaast is de Erfgoedverordening Alphen aan den Rijn 2018 begin 2022 geactualiseerd, met het oog op de inwerkingtreding van het bestemmingsplan en de beheersverordening Cultuurhistorie (vastgesteld op 27 januari 2022). Het was de Erfgoedcommissie in 2022 niet voldoende duidelijk wat haar taken waren en onder welke verordeningen men opereerde en is van mening dat de gemeente dit niet afdoende voor de Erfgoedcommissie heeft kunnen verduidelijken.

2023

Met oog op de komende Omgevingswet wordt het adviesstelsel met betrekking tot erfgoed herzien. Met de Omgevingswet wordt één gemeentelijke adviescommissie voorgeschreven voor de fysieke leefomgeving (commissie Omgevingskwaliteit). Een aantal taken van de Erfgoedcommissie gaat over naar de commissie Omgevingskwaliteit per 1-1-2024. Vanaf 1 januari 2023 is de testfase vóór de inwerkingtreding van de Omgevingswet van kracht gegaan.

In het najaar van 2023 is in overleg met de ambtelijke ondersteuning, de wethouder en de commissie besloten een informele proefperiode te starten. Deze periode had als doel om te onderzoeken of en hoe de Erfgoedcommissie die nieuwe werkzaamheden kon uitvoeren. En of dit naar wederzijdse tevredenheid ging.

Verordening Erfgoedcommissie - Erfgoedverordening

Ondergenoemde taken (zoals omschreven in de Verordening Erfgoedcommissie Alphen aan den Rijn 2018 in samenhang met de Erfgoedverordening Alphen aan den Rijn 2021) voerde de Erfgoedcommissie in 2023 uit:

1. Advies over de aanwijzing van gemeentelijke (archeologische) monumenten en aanwijzing van Rijksmonumenten;
2. Advies over erkenning van gemeentelijke immaterieel erfgoed;
3. Advisering over ontwikkeling van een integraal erfgoedbeleid en.

2024

Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet inwerking getreden. Hierbij is het takenpakket van de Erfgoedcommissie verder ingeperkt omdat het adviseren over de aanwijzing van gemeentelijke (archeologische) monumenten en aanwijzing van Rijksmonumenten over is gedragen aan de COK.

Subsidieverordening

2023

Op 23 november 2017 is het gemeentelijke Erfgoedfonds ingesteld. Dit Erfgoedfonds vloeide voort uit de Beleidsbrief Erfgoed 'Erfgoedbeleid in zicht', welke de gemeenteraad in oktober 2016 vastgesteld. Vanuit het Erfgoedfonds heeft de gemeente subsidies verstrekt aan incidentele publieksprojecten die ertoe bijdragen dat het erfgoed binnen de gemeente Alphen aan den Rijn meer ervaren kan worden door de inwoners van de gemeente. Hiervoor was € 200.000,- beschikbaar gesteld. Het beschikbare bedrag is inmiddels besteed aan diverse publieksprojecten. Het Erfgoedfonds is per 31 december 2022 formeel afgelopen. Met het raadsbesluit van 26 januari 2023 is de nieuwe Subsidieverordening Erfgoedfonds voor 2023 vastgesteld. Met deze vernieuwde subsidieverordening is aanvullend € 100.000,- aan het Erfgoedfonds toegekend. Dit bedrag komt uit het reeds beschikbare subsidiebudget voor erfgoed. Het beschikbare subsidiebudget voor de subsidieregeling instandhouding Erfgoed is namelijk herverdeeld. Op deze wijze kan wederom subsidie worden toegekend aan publieksprojecten die zien op de beleving van erfgoed maar blijft ook subsidie mogelijk voor instandhouding van erfgoed (behoud).

2024

De Subsidieverordening Erfgoedfonds 2023 is op 31 december 2023 verlopen. Hiervoor door de raad op 13 februari 2024 de Subsidieverordening Erfgoedfonds 2024 vastgesteld. Hiermee is de subsidie voor de beleving van Erfgoed in de gemeente Alphen aan den Rijn onder de zelfde voorwaarden voortgezet.

1.2 Samenstelling Erfgoedcommissie

Samenstelling

De verordening (artikel 2) schrijft voor dat de commissie bestaat uit minimaal vijf en maximaal zeven leden, exclusief de voorzitter. In 2023 en 2024 bestond de commissie formeel uit vijf leden (exclusief voorzitter) en voldeed hiermee aan het gestelde in artikel 2 van de verordening.

Benoeming, ontslag & evaluatie

In artikel 3 van de verordening is omschreven hoe en hoelang leden benoemd kunnen worden. De leden worden benoemd voor de duur van de zittingsperiode van de gemeenteraad en kunnen eenmaal worden herbenoemd. In 2022 is hieraan voldaan. In 2018 waren de leden benoemd voor de raadsperiode van 2018 tot 2022 en in 2022 de herbenoeming voor de raadsperiode van 2022 tot 2026.

Met de herbenoeming is wel een voorbehoud gemaakt. Aangegeven is dat met oog op de komende Omgevingswet het adviesstelsel met betrekking tot erfgoed herzien wordt (Commissie

Omgevingskwaliteit). Een aantal taken van de Erfgoedcommissie is over gegaan naar de Commissie Omgevingskwaliteit.

In artikel 3, lid 4 wordt ook gesproken over een jaarlijkse evaluatie met elk lid van de commissie, te voeren door de ambtelijk secretaris en voorzitter. Over de herbenoeming van de voorzitter en leden zijn contacten geweest. Evaluatie heeft in dat kader in 2023 en 2024 informeel plaatsgevonden. Door de veranderende taken is er doorgaand gesproken over het functioneren van de commissie als geheel. Persoonlijke evaluatie met de leden heeft niet plaatsgevonden. Wel is er met de voorzitter als tussenpersoon over de behoeften en verwachtingen van de leden van gedachten gewisseld. Dit heeft geleid tot het tijdelijk terugtreden van 2 specialisten bouwhistorie, omdat deze expertises door het veranderen van de taken bijna niet meer nodig waren.

2. Wat deed de Erfgoedcommissie in 2023?

2.1 Vergaderingen

De Erfgoedcommissie kwam in 2023 in totaal 7 keer bijeen. Er zijn 5 vergaderingen geannuleerd wegens te weinig agendapunten. De vergaderingen vonden plaats van 15.00 – 17.00 uur op woensdagmiddagen. De openbare vergaderingen werden beperkt bezocht door belangstellenden en agendaleden (zoals aanvragers van Subsidieaanvragen Erfgoedfonds). Dit lag mede aan het feit dat aankondigingen van de vergaderingen van de Erfgoedcommissie vanaf oktober werden gepubliceerd in Week in Beeld.

2.2 Taken en adviezen Erfgoedcommissie

Ambtelijke ondersteuning

In 2023 is de formatie voor het Cluster Erfgoed vanaf juni gecompleteerd met het aannemen van een beleidsmedewerker. Deze had de taak van het begeleiden van de Erfgoedcommissie, wat effect heeft gehad op de vergaderingen van de Erfgoedcommissie in 2023 (denk bijvoorbeeld aan het voorbereiden van vergaderingen en het verduidelijken van veranderingen in verordeningen). Tot juni 2023 werd de rol van ambtelijke secretaris van de Erfgoedcommissie ingevuld door dhr. H. Snoeks. Hierna is dhr. I. Boersma deze taak toebedeeld.

Procedure taakverdeling Erfgoedcommissie en Erfgoedcommissie Dorp, Stad en Land

De Erfgoedcommissie adviseert op verzoek of uit eigen beweging aan burgemeester en wethouders over de in paragraaf 1.1 beschreven onderwerpen. Stichting Dorp, Stad en Land (DSL) adviseert over omgevingsvergunningen ten aanzien van monumenten en cultuurhistorische waardevolle objecten. De Erfgoedcommissie wordt niet om advies gevraagd bij aanvragen omgevingsvergunning.

Diverse adviezen

De Erfgoedcommissie kan, gevraagd en ongevraagd, meerdere typen adviezen uitbrengen:

<u>Gevraagd en ongevraagd:</u>

1. Adviezen t.a.v. aanwijzing en herstel van gemeentelijke- of rijksmonumenten, gemeentelijke archeologische monumenten;
2. Adviezen over cultuurhistorische analyses en effectrapportages voor gebieden, die (ingrijpende) wijzigingen in de ruimtelijke ordeningsstructuur ondergaan;
3. Adviezen over de ontwikkeling van een integraal erfgoedbeleid in al zijn aspecten;
4. Adviezen over aangelegenheden die van belang kunnen zijn voor cultureel erfgoed.

<u>Gevraagd:</u>

5. Adviezen over subsidieaanvragen bij het Erfgoedfonds (Subsidieverordening Erfgoedfonds);
6. Adviezen over de erkenning van gemeentelijke immateriële erfgoederen;

Ad 1. Aanwijzen / afwijzen gemeentelijk monument

De Erfgoedcommissie heeft advies uitgebracht rondom het verheffen van Het Anker aan de Chopinlaan 1 in Hazerswoude-Dorp tot gemeentelijk monument. Naar aanleiding van het verzoek van stichting Cuypersgenootschap om ook het interieur te beschermen.

Op 15 november 2023 heeft het college van B&W, in het kader van de voorgenomen voorbescherming, de erfgoedcommissie gevraagd een advies te geven over deze kwestie. In de vergadering van 20 december 2023 is het advies officieel overhandigd door de Erfgoedcommissie aan de gemeente.

Ad 2. Adviezen over cultuurhistorische analyses en effectrapportages

In 2023 zijn geen adviezen over dit onderwerp uitgebracht.

Ad 3. Adviezen over de ontwikkeling van een integraal erfgoedbeleid

Concept Erfgoedbeleid 2023-2030

De Erfgoedcommissie heeft eind 2022 kennis genomen van de eerste conceptstukken en hier inhoudelijke opmerkingen op gegeven. In 2023 is dit verder opgepakt, en is de commissie op persoonlijke titel aanwezig geweest bij de raadsinformatiemarkt op 8 juni 2023 over de Erfgoedvisie.

Ad 4. Adviezen over subsidieaanvragen Erfgoedfonds

Zie paragraaf 2.3 voor een uitgebreide beschrijving.

Ad 5. Adviezen over de erkenning van immaterieel erfgoed

In 2023 is er één aanvraag ingediend voor erkenning van immaterieel erfgoed in de gemeente Alphen aan den Rijn.
De aanvraag is geregistreerd op 22 september 2022, door onderbezetting van het cluster erfgoed is deze aanvraag behandeld bij de vergadering van 19 april 2023.

Aanvrager	Zaaknummer	Beschrijving	Advies
stichting Evenementencommissie Benthuizen (ECB)	2999179	Bietenoptocht in Benthuizen, waar kinderen een uitgeholde suikerbiet kunnen versieren en 's avonds in processie door het dorp te lopen. Hier wordt al generaties lang door ouders en kinderen aan mee gelopen en gewerkt.	Positief

Ad 6. Adviezen over aangelegenheden die van belang kunnen zijn voor cultureel erfgoed

In 2023 zijn geen adviezen over dit onderwerp uitgebracht.

Conclusie

Al met al is de rol van de Erfgoedcommissie in 2023 vooral gericht geweest op aanvragen Erfgoedfonds. Daarnaast is er ook voor immaterieel erfgoed en voor het aanwijzen van een

monumentstatus een advies uitgebracht. Na een tijd van veel wisselingen in ambtelijke ondersteuning is er nu een vaste medewerker, waardoor de procedures rondom de vergaderingen soepeler zijn verlopen.

2.3 Adviezen over subsidieaanvragen Erfgoedfonds 2023

Vernieuwde Subsidieverordening Erfgoedfonds Alphen aan den Rijn 2023

Op 26 januari 2023 heeft de gemeenteraad de 'Subsidieverordening Erfgoedfonds Alphen aan den Rijn 2023' vastgesteld. De Erfgoedcommissie heeft in 2022 een aantal verbetersuggesties gedaan over dit Erfgoedfonds. Dit is waar mogelijk meegenomen. De Subsidieverordening is met terugwerkende kracht ingegaan op 1 januari 2023 en kent een looptijd tot en met 31 december 2023. In 2023 volgt namelijk de Erfgoedvisie waarbij ook het budget voor de subsidieregeling Erfgoedfonds (en de subsidieregeling Instandhouding erfgoed) voor de verdere jaren wordt betrokken. Met deze vernieuwde subsidieverordening voor 2023 wordt nog eens € 100.000 aan het Erfgoedfonds toegekend.

In de eerdere subsidieverordening Erfgoedfonds Alphen aan den Rijn (die liep tot en met 31 december 2022) konden alleen rechtspersonen subsidie aanvragen. In de nieuwe subsidieverordening Erfgoedfonds Alphen aan den Rijn 2023 kunnen ook particulieren subsidie aanvragen. Dit maakt de regeling breder toegankelijk, waardoor uiteenlopende initiatieven vanuit de gemeenschap gestimuleerd kunnen worden. De subsidieverordening Erfgoedfonds Alphen aan den Rijn 2023 richt zich verder voortaan op publieksprojecten rondom de beleving van erfgoed. Subsidie voor instandhouding van erfgoed (behoud) kan apart aangevraagd worden via de Subsidie Instandhouding erfgoed.

Adviezen subsidie 2023

De Erfgoedcommissie bracht in 2023 11 adviezen uit voor aanvragen vanuit het Erfgoedfonds, waarvan er 10 zijn toegekend.

Samenvatting verleende subsidies over 2023

Project	Zaaknr.	Datum	Subsidie
Theater na de Dam	3077931	3 augustus 2023	€ 4.275,-
100-jaar Steinmeyer-orgel Adventskerk	3148977	15 augustus 2023	€ 4.250,-
Bijdrage Boek *Nadruk Verboden*	3150831	30 augustus 2023	€ 2.500,-
Podcast *De Limes Leeft*	3170363	30 augustus	€ 2.700,-
Project en Expositie *Bestemming Bereikt*	3179850	25 oktober 2023	€ 2.500,-
TV-serie over Erfgoed	3184804	25 oktober 2023	€ 5.000,-
Jaarboek HKG 2023	3142791	25 oktober	€ 300,-
Jubileumpublicatie HVA	3235369	1 februari 2024	€ 5.000,-

Depot HVB & Boomkwekerijmuseum	3233173	1 februari 2024	€ 5.000,-
Replica Strijdwagen	3252322	1 februari 2024	€ 5.000,-
Uitbetaalde subsidies over 2023			**€ 36.525,-**

Totaal uitbetaalde subsidie (2018 t/m 2023)

2018 t/m 2021	**Beschikbaar**	**Rest**	**Rest %**
Budget behoud	€ 100.000	€ 14.545	14,5 %
Budget beleving	€ 100.000	€ 1.757	1,8 %
		€ 16.212	**8,1 %**
2022	**Beschikbaar**	**Rest**	**Rest %**
Budget behoud en beleving	€ 16.212	€ 4.732	2,4 %
2023	**Beschikbaar**	**Rest**	**Rest %**
Beleving	100.000	€ 63.475	63,5 %

Afgewezen subsidies 2023 (op basis van negatieve advisering Erfgoedcommissie)

- Herdenkingsjaar Slavernijverleden
  Aanvraag voor belevingssubsidie van € 5.000,-
  Aanvrager: Bibliotheek Rijn en Venen
  Zaaknr. 3142791

2.4 Communicatie

Openbare vergaderingen

De vergaderingen van de Erfgoedcommissie zijn openbaar. De vergadering van december vond plaats in Aarlanderveen waarbij de Erfgoedcommissie een presentatie over de geschiedenis van de Hervormde kerk bijwoonde alvorens de vergadering te houden.

Andere activiteiten

Najaarsbijeenkomst Erfgoed – 2023

De najaarsbijeenkomst Erfgoed is een initiatief van de Erfgoedcommissie en het Historisch Platform Alphen. De deelnemers zijn alle historische verenigingen en genootschappen van de kernen van Alphen aan den Rijn (samen vormen zij het Historisch Platform Alphen), de Erfgoedcommissie, Stichting Open Monumentendag – Alphen en sinds 2022 ook het CAS (Centrum voor Architectuur en Stedenbouw). De bijeenkomst wordt jaarlijks in het najaar gehouden en er worden belangrijke ontwikkelingen met elkaar gedeeld.

De najaarsbijeenkomst, editie 2023, was 12 oktober in het Boomkwekerijmuseum in Boskoop en had als thema ‘Immaterieel Erfgoed’. Aan de hand van toelichtingen en vooral een presentatie door Kelly Boender van het Kenniscentrum Immaterieel Erfgoed Nederland (KIEN). De middag is als waardevol en leerzaam ervaren voor de deelnemers. Circa 25 deelnemers uit het brede erfgoedveld waren aanwezig.

3. Wat deed de Erfgoedcommissie in 2024?

3.1 Vergaderingen

De Erfgoedcommissie kwam in 2024 in totaal 9 keer bijeen. Er zijn 3 vergaderingen geannuleerd wegens te weinig agendapunten. De vergaderingen vonden plaats van 15.00 – 17.00 uur op woensdagmiddagen. De openbare vergaderingen werden beperkt bezocht door belangstellenden en agendaleden (zoals aanvragers van Subsidieaanvragen Erfgoedfonds).

3.2 Taken en adviezen Erfgoedcommissie

Ambtelijke ondersteuning

De ondersteuning was dit jaar vanaf de start op orde. In het najaar is de ondersteuning van de commissie vanwege geboorte- en ouderschapsverlof van de vaste begeleider, tijdelijk door dhr. Snoeks opgepakt.

Procedure taakverdeling Erfgoedcommissie en Erfgoedcommissie Dorp, Stad en Land

De Erfgoedcommissie adviseert op verzoek of uit eigen beweging aan burgemeester en wethouders over de in paragraaf 1.1 beschreven onderwerpen. Stichting Dorp, Stad en Land (DSL) adviseert over omgevingsvergunningen ten aanzien van monumenten en cultuurhistorische waardevolle objecten. De Erfgoedcommissie wordt niet om advies gevraagd bij aanvragen omgevingsvergunning.

Diverse adviezen

De Erfgoedcommissie kan, gevraagd en ongevraagd, meerdere typen adviezen uitbrengen:

Gevraagd en ongevraagd:

1. Adviezen over de ontwikkeling van een integraal erfgoedbeleid in al zijn aspecten;
2. Adviezen over aangelegenheden die van belang kunnen zijn voor cultureel erfgoed.

Gevraagd:

3. Adviezen over subsidieaanvragen bij het Erfgoedfonds (Subsidieverordening Erfgoedfonds);
4. Adviezen over de erkenning van gemeentelijke immateriële erfgoederen.

Ad 1. Adviezen over de ontwikkeling van een integraal erfgoedbeleid

Concept Erfgoedbeleid 2024-2030

De Erfgoedcommissieleden hebben op persoonlijke titel meegelezen en feedback gegeven over het conceptstuk in juni 2024.

Ad 2. Adviezen over aangelegenheden die van belang kunnen zijn voor cultureel erfgoed

In 2024 zijn geen adviezen over dit onderwerp uitgebracht.

Ad 3. Adviezen over subsidieaanvragen Erfgoedfonds

Zie paragraaf 3.3 voor een uitgebreide beschrijving.

Ad 4. Adviezen over de erkenning van immaterieel erfgoed

n.v.t.

Conclusie

De Erfgoedcommissie heeft in 2024 uitsluitend geadviseerd over aanvragen voor het Erfgoedfonds. Het teruglopen van het aantal taken dat de commissie vervuld is hier de belangrijkste reden van. In de concept-erfgoedvisie wordt een heroverweging van de commissie voorgesteld, waarbij deze mogelijk een positie meer ingebed het erfgoedveld zal in moeten innemen.

3.3 Adviezen over subsidieaanvragen Erfgoedfonds 2024

Vernieuwde Subsidieverordening Erfgoedfonds Alphen aan den Rijn 2024

Op 13 februari 2024 is de subsidieverordening Erfgoedfonds met een technische aanpassing vastgesteld tot en met 31 december 2024. Dit besluit trad met terugwerkende kracht in werking op 1 januari 2024. Hierdoor werden er vanaf maart erfgoedfonds aanvragen in behandeling genomen.

Adviezen subsidie 2024

De Erfgoedcommissie bracht in 2024 18 adviezen uit voor aanvragen vanuit het Erfgoedfonds, waarvan er 16 zijn toegekend.

Samenvatting verleende subsidies over 2024

Project	Zaaknr.	Datum	Subsidie
Monument oorlogsslachtoffers Benthuizen	3342429	17 april 2024	€ 3.250,-
Theater Na de Dam	3347764	12 juni 2024	€ 5.000,-
ARC 1927-1947	3429493	16 oktober 2024	€ 1.000,-
KNA 100 Jaar | Jubileumconcert	3437802	16 september 2024	€ 5.000,-
Renovatie orgel	3456186	20 november 2024	€ 5.000,-
Boek historie Aarlanderveen	3457713	20 november 2024	€ 5.000,-
Inrichten centraal depot HVB en Boomkwekerijmuseum	3462706		€ 5.000,-
TV programma lokaal Erfgoed	3463053	20 november 2024	€ 5.000,-
Introductiefilm historie museum Boomkwekerijmuseum	3464187	20 november 2024	€ 5.000,-
Publicatie *Heren van de Rijn*	3469528	20 november 2024	€ 1.000,-

Bebording erfgoed Hazerswoude cultureel	3473460	18 december 2024	€ 3.600,-
Publicatie WOII door Van Helden	3507348	19 februari 2025	€ 3.500,-
Inrichten ruimte Vergulde Wagen	3481627	19 februari 2024	€5.000,-
Publicatie architectuur Alphen aan den Rijn	3481741	20 november 2024	€ 5.000,-
Terugbrengen Kerkklok Hazerswoude	3495311	18 december 2024	€ 5.000,-
Boek Historisch Museum Hazerswoude	3583040	19 februari 2025	€ 1.125,-
Uitbetaalde subsidies over 2024			**€ 63.475,-**

Totaal uitbetaalde subsidie (2018 t/m 2024)

2018 t/m 2021	**Beschikbaar**	**Rest**	**Rest %**
Budget behoud	€ 100.000	€ 14.545	14,5 %
Budget beleving	€ 100.000	€ 1.757	1,8 %
		€ 16.212	**8,1 %**
2022	**Beschikbaar**	**Rest**	**Rest %**
Budget behoud en beleving	€ 16.212	€ 4.732	2,4 %
2023	**Beschikbaar**	**Rest**	**Rest %**
Beleving	€ 100.000	€ 63.475	63,5 %
2024	**Beschikbaar**	**Rest**	**Rest %**
	€ 63.475	€ 0,-	0 %

Afgewezen subsidies 2024 (op basis van negatieve advisering Erfgoedcommissie)

- Bebording Erfgoed commercieel
  Aanvraag voor belevingssubsidie van € 4.500,-
  Aanvrager: PReT
  Zaaknr. 3473102
- Herstel karakteristiek uiterlijk nabij molen
  Aanvraag voor belevingssubsidie van € 5.000,-
  Aanvrager: Stichting korenmolen Nieuw Leven
  Zaaknr. 3475466

3.4 Communicatie

Openbare vergaderingen

De vergaderingen van de Erfgoedcommissie zijn openbaar. De vergadering van december vond plaats in Aarlanderveen waarbij de Erfgoedcommissie een presentatie over de geschiedenis van de Hervormde kerk bijwoonde alvorens de vergadering te houden.

Andere activiteiten

Najaarsbijeenkomst Erfgoed – 2024

De najaarsbijeenkomst Erfgoed is een initiatief van de Erfgoedcommissie en het Historisch Platform Alphen. De deelnemers zijn alle historische verenigingen en genootschappen van de kernen van Alphen aan den Rijn (samen vormen zij het Historisch Platform Alphen), de Erfgoedcommissie, Stichting Open Monumentendag – Alphen en het CAS (Centrum voor Architectuur en Stedenbouw). De bijeenkomst wordt jaarlijks in het najaar gehouden en er worden belangrijke ontwikkelingen met elkaar gedeeld.

De najaarsbijeenkomst, editie 2024, werd op 14 november gehouden in de bibliotheek in Alphen aan den Rijn. Nico Moen deed de aankondiging dat het de laatste najaarsbijeenkomst was. De reden hiervoor zijn de veranderende taken van de Erfgoedcommissie en de voorgenomen plannen in de Erfgoedvisie voor erfgoedcafés en erfgoedtafels, waarin voorzien wordt in de verbinding van het erfgoedveld in de gemeente Alphen aan den Rijn.

Het Gemeentearchief en Ipse de Bruggen stelden zich kort voor, waarna de bijna 30 aanwezigen werden ingelicht over de Omgevingswet en de impact op historische verenigingen door Patricia Alkhoven. Dit werd gevolgd door een presentatie van de Limes belevingsprojecten door Leen van Zwieten (Nigrvm Pvllvm) en Leon van der Werf (Historisch museum Hazerswoude).

Vervolgens hield Henk Snoeks namens het cluster Erfgoed van de gemeente Alphen aan den Rijn een presentatie over het gemeentelijke proces binnen de Omgevingswet. Hierbij lag de nadruk op de wijze waarop initiatieven vanuit het erfgoedveld bij de gemeente kunnen worden besproken en voor een vergunning worden ingediend.

Tenslotte lichtte Henk Snoeks nog de stand van zaken van de Erfgoedvisie toe.

4. Conclusie en vooruitblik

Conclusie

In de jaren 2023 en 2024 heeft de Erfgoedcommissie een grote verandering van werkzaamheden meegemaakt. Dit betekende dat hun taken met name neer kwamen op het adviseren over aanvragen van het Erfgoedfonds. De wettelijke taken die de basis vormden van de originele commissie zijn in 2024 definitief overgedragen aan de gemeentelijke adviescommissie monumenten en welstand (Commissie Omgevingskwaliteit).

Mede door de aanhoudende inzet en lobby van de Erfgoedcommissieleden zijn het aantal aanvragen wel der mate hoog geweest dat het Erfgoedfonds in haar geheel is uitgeput. Door de grote bezuinigingsopgave waar de gemeente Alphen aan den Rijn voor staat is er na het uitputten van het Erfgoedfonds vooralsnog geen nieuw budget voor 2025.

Op de verbindende functie van de Erfgoedcommissie is de laatste jaren meer nadruk komen te liggen (o.a. door het wegvallen van bovengenoemde taken). De aard en karakter van de thema's zijn dusdanig anders dat er een nieuwe – bredere- benadering van het begrip erfgoed werd vereist. In de loop van de afgelopen 2 jaren heeft de commissie aangetoond mee te kunnen bewegen met de ontwikkeling en zich in te zetten om zichzelf en het erfgoedveld voor te lichten over deze onderwerpen. Dit is ook de reden dat twee expertleden zich hebben teruggetrokken als actief lid, omdat hun expertise bijna niet meer verreist is.

Vooruitblik

- In 2026 verloopt de benoemingstermijn van de Erfgoedcommissie. Daarbij wordt er aan de hand van de ambities uit de Erfgoedvisie 2025-2030 gezocht naar een nieuwe vorm waarin de kennis, kunde en netwerk van de leden tot hun recht kunnen komen.

Dit leidt tot de conclusie dat de taken en samenstelling van de Erfgoedcommissie nader overwogen dienen te worden. Dit is in eerste instantie een opgave voor de gemeente.